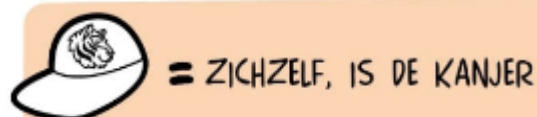

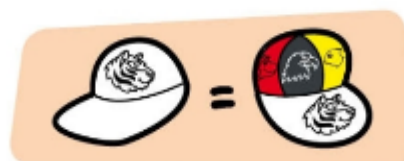
*Hier ben ik
het is goed dat ik er ben
er zijn mensen die van mij houden
niet iedereen vindt mij aardig
dat hoort zo
ik luister wel naar kritiek
ik zeg wat ik voel en wat ik denk
doet iemand vervelend tegen mij
dan haal ik mijn schouders op
doet iemand rot dan doe ik niet mee
ik gedraag me als een kanjer
want ik ben een kanjer.
(Diploma Kanjertraining)*

Je kunt ook zeggen; de Kanjer is:

Je kunt ook zeggen:

Anti-pestprotocol, schooljaar 2022-2023.

Inhoud

Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Plagen of pesten	4
• Voorbeelden van pesten:	4
Hoofdstuk 2: Preventie	5
Hoofdstuk 3: Wat u mag verwachten van de leerkrachten op school?	8
• Voorbeeldgedrag	8
Hoofdstuk 4: Wanneer het toch mis gaat	9
Hoofdstuk 5: Adviezen aan ouders	10
• Gepeste kinderen	10
• Adviezen aan ouders van gepeste kinderen	10
• De Pester	10
• Adviezen aan ouders van kinderen die pesten	11
• De meelopers en andere leerlingen	11
• Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep	12

Inleiding

Bij ons op 'Aan Boord' is een veilig klimaat. Toch kan het wel eens voorkomen dat kinderen elkaar pesten. Dit willen we dan zo snel mogelijk oplossen. Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjertraining en de Kanjerboeken.

Team PCB Aan Boord
augustus 2022

Hoofdstuk 1: Plagen of pesten

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf.

Plagen is gelijkwaardig, het is incidenteel en “over en weer”. Plagen is een voorkomende situatie waarvan je leert stevig in je schoenen te staan.

Pesten is ongelijkwaardig, het gaat over macht en onmacht, het is structureel en eenzijdig.

Plagen gebeurt vaak in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt meestal buiten het zicht van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht niet altijd uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. De leerkracht heeft eveneens de ouders nodig om tips te krijgen over hetgeen zich kennelijk afspeelt tussen de leerlingen onderling. Om die reden is het van belang dat ouders en leerkrachten goed samenwerken om een goede sfeer in de klas te behouden. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen hun zorgen leren delen met iemand die zij vertrouwen, zoals hun vader, moeder of leerkracht. Vanaf de kleutergroep leren de kinderen het verschil tussen vertellen en klikken. Als er sprake is van pesterijen, dan is het belangrijk dat kinderen dat vertellen aan hun vader, moeder of leerkracht.

Voorbeelden van pesten:

- Verbaal: structureel vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjesrondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.
- Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.
- Materieel: stelen, bekladden, verstoppert van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken.

Hoofdstuk 2: Preventie

Onze school streeft een positieve,

4

We vertrouwen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de kanjertraining.

De Kanjerafspraken

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
  - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
  - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling)

5

We vertrouwen elkaar

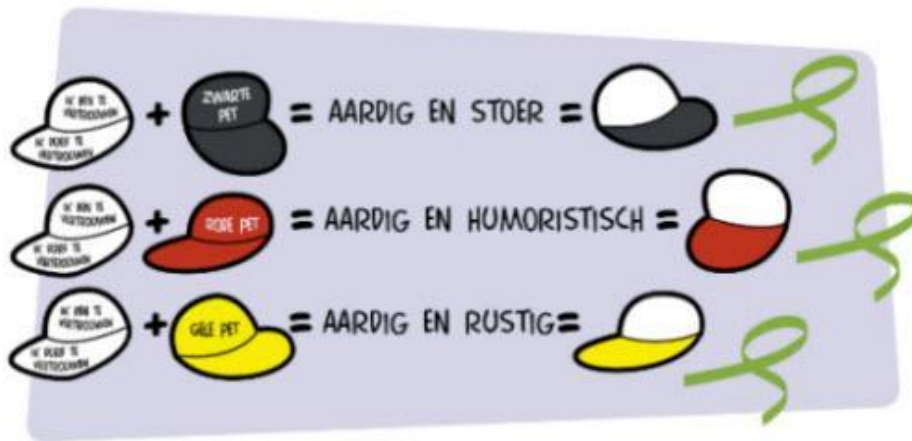
We helpen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Oplossingsgerichte aanpak

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar “het kan er behoorlijk brutaal uitkomen.” Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zo iets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten en ouders niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag.

Omdat kinderen niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren recht op te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: “Ik vind dit vervelend, Wil je ermee stoppen?” Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een “maatje”, een “buddy”). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met de buddy/maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware “benzine” aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag.

6

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Hoofdstuk 3: Wat u mag verwachten ?

Voorbeeldgedrag

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

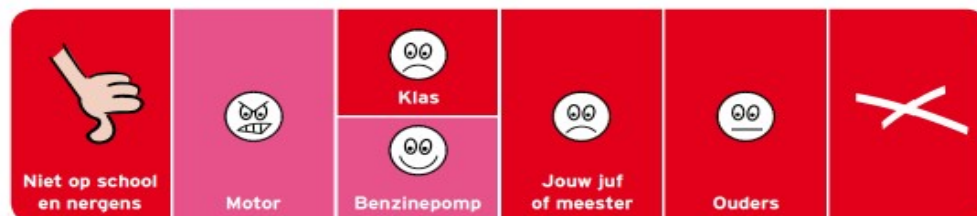
Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

- U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.
- U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “een goed voorbeeld doet goed volgen.”
- U mag verwachten dat leerkrachten toezicht houden bij het binnenkomen en vertrekken van de leerlingen en wanneer de leerlingen op het plein spelen.
- U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur* (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven inzicht).
- Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
- Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

Hoofdstuk 4: Wanneer het toch mis gaat

We vertrouwen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

- Meld ieder vermoeden van pesten bij de **leerkracht** van uw kind!
Signalen kunnen zijn:
  - Niet meer naar school willen
  - Niet meer over school vertellen thuis
  - Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
  - Slechtere resultaten op school dan vroeger
  - Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
  - Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
  - Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
  - Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerrie's hebben
  - De verjaardag niet willen vieren
  - Niet buiten willen spelen
  - Niet alleen een boodschap durven doen
  - Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
  - Bepaalde kleren niet meer willen dragen
  - Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
  - Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven
- We nemen als school iedere klacht serieus.
- Bij problemen van pesten of agressie zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de leerlingen, leerkrachten, directie en ouders nemen hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

De school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt de gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen). Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Kortom: we doen elkaar recht.

Hoofdstuk 5: Adviezen aan ouders

Gepeste kinderen

9

We vertrouwen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van dialect.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt.
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat het niet mag klikken

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

- Als uw kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, lees boeken en bekijk samen met uw kind filmpjes over pesten.
- Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef het informatie waarom openheid wel nodig is en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken.
- Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin het goed is en kan uitblinken. Door succeservaringen wordt het zelfvertrouwen groter.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. Onze interne begeleider kan u hier meer informatie over geven.

De Pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze

vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

Adviezen aan ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem serieus. Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet. Ook mijn kind kan pesten.
- Raak niet in paniek.
- Straf niet fysiek en ga niet “uit uw dak” als u hoort dat uw kind pest.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, zodat het kind genoodzaakt wordt om te gaan met anderen en leert samen te werken.
- Biedt hulp aan uw kind, lees boeken over pesten en/of vraag informatie op.
- Schakel eventueel een expert in als u dat nodig vindt of als de school dat aangeeft.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De

11

We vertrouwen elkaar

Anti pestprotocol PCB Aan Boord, schooljaar 2022-2023

meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep

- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buiten sluit.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Geef zelf het goede voorbeeld.

